Ч. 108 (13.653). Львів, субота 28. квітня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ. Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло" Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Німеччина про побут мін. Барту в Польщі.

БЕРЛІН, 26. 4. ПАТ. Німецька преса присвятила уваги візиті мін. Барту у Варшаві. „Дойтше Діпльоматіш-Політіше Кореспонденц" підкреслює, що головною темою розмов були взаємини між Францією і Польщею. Польський офіціяльний комунікат не заскочив Німеччини, а саме енунціяція, що польсько-французький союз конструктивний у розвитку європейської політики. Німеччина не признає союзу, зверненого проти третіх держав. Найважніший для Польщі факт, який випливає з візити мін. Барту у Варшаві, це унезалежнення польської політики від французької. Назва Польщі мін. Барту великодержавою це здобуток польської закордонної політики, яка перенесла свої потягнення з Парижа до Варшави. Взаємини Польщі і Франції спиратимуться на рівноправности.

Мирова політика Японії.

БЕРЛІН, 26. 4. ПАТ. Японський амбасадор у Берліні в розмові з представником „Райн Вестфал. Цтґ." дав низку цікавих пояснень щодо становища Японії на Далекому Сході. Внутрішні відносини в Китаю ще мало сконсолідовані, говорив амбасадор, щоби могли позволити на здоровий розвиток держави. Японський уряд мусить пильно слідкувати за відношенням Манджурії до Совітів і Китаю. Щоби забезпечити спокій на Дал. Сході, Японія прямує до повного порозуміння з Китаєм. В нашім інтересі вести також мирову політику супроти Совітів та оминати конфлікт з ними. Зброєння Совітів на Дал. Сході не грозять небезпекою, якщо вони занехають все, що комплікує ситуацію.

ДИМІСІЯ ЕСПАНСЬКОГО УРЯДУ.

МАДРИД, 26. 4. ПАТ. Уряд премієра Леру уступив. Причиною димісії було непримирне становища президента республики Заморри до амнестійного закону. Президент Заморра заявив, що підписує амнестійний закон із застереженням і це подасть до прилюдного відома. Теперішній уряд Леру істнував від 3. березня ц. р. Попередній його кабінет подався до димісії 1. березня ц. р. тому, що уступили міністри внутрішніх справ Баріос і міністр фінансів Лярі. Президент Заморра приняв димісію уряду Леру і веде балачки з провідниками політичних партій.

Кріваве повстання в Болівії.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. У столиці Болівії Ля Паз збунтувалися юнаки військової школи. Підчас стрілянини згинуло 100 людей. Юнаки з допомогою військових відділів захопили команду поліції і кількох інших урядів. Уряд стягнув на підмогу до столиці вірні війська, яких повстанці привитали скорострілами. Бійка з повстанцями тягнулася декілька годин. Повстанці піддалися щойно тоді, коли урядові війська покористувалися гарматами. Уряд запевняє, що повстання не було спонуване проти нього.

Дипльоматична програна СССР.

РИГА, 26. 4. ПАТ. Телеґрафічна аґенція Латвії оголосила такий комунікат: Німецький уряд повідомив уряд Латвії, що більшовики запропонували Німеччині підписати умову з ґарантією незалежности і непорушности території прибалтійських держав та заманіфестувати ось-так наладнання добрих взаємин між обома державами. Німеччина відкинула більшовицькі пропозиції, бо прибалтійські держави не загрожені і такого протоколу не підписала.

Одночасно більшовицький уряд повідомив про відмовну німецьку відповідь уряди держав Литви, Латвії і Естонії.

Китай зброїться в повітрі.

ТОКІО, 26. 4. ПАТ. Офіційні японські кола занепокоєні вісткою, що Китай закупив 13 літаків в Італії. Два італійські інструктори учать китайський персонал в Нанчані. Крім того є там німецькі промисловці, що задумують заложити фабрику летунських апаратів.

Перемога Лейбур Парті.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. При доповняючих виборах на передмістю Льондону Гамерсміт, які відбулися після смерти посолки з консерватівної партії, переміг кандидат Лейбур Парті Вест. До перемоги причинилась абстиненция 7.000 виборців, головно лібералів. При доповняючих виборах Лейбур Парті здобула вже пятий мандат від консерватистів. Таким чином Лейбур Парті здобуває впливи в давніх виборчих округах, де вийшла переможно при виборах у 1929 р., зате програла при виборах 1931 р. на користь уряду національної єдности.

Мусоліні посередничить.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Державний підсекретар Сувіч заявив у Льондоні, що на думку Мусолінія слід все зробити, щоби тільки довести до розброєневої конференції та одночасно виминути протинімецький бльок.

Задорога позичка для Москви.

МОСКВА, 26. 4. ПАТ. Президія центрального виконавчого комітету СССР противиться ратифікації умови зі Швецією в справі уділення позички, бо, мовляв, умовини шведського уряду дуже некорисні.

Жахлива катастрофа в Катовицях.

КАТОВИЦІ, 26. 4. ПАТ. Вчора пополудні поліцай Лукасевич наїхав мотоциклем на 68-літнього старушка Германа Коваліка і зломив йому ногу. Рятункова каретка, везучи його до шпиталю, переїхала дві маленькі дівчинки, 4-літну Наталку Ґерліх і 6-літну Гільду Куприну. Обі дівчинки негайно померли.

ВАТИКАН-ВАРШАВА-ТЕРНОПІЛЬ.

Ex legibus et rebus practicis.

Остають ще у свіжій памяті події зперед двох літ у ліському повіті, викликані поголоскою, яка розійшлася між селянами у Лісщині, що пани хотять завести панщину і у тій ціли поннищити всюди памяткові панщизняні хрести та викопати з під них цісарську грамоту свободи, що буде видимим знаком відновлення панщини. Епільоґ тих подій, як відомо, розігрався на судових розправах у Сяноці. Як один з оброонців чув я там зізнання обвинувачених і десятків свідків на розправі, що найбільше хвилювала лемків думка, що їхній найбільшій святості, панщизняним хрестам, грозить небезпека.

Панщизняні хрести стоять досі не лише у розмірно темній Лісщині. Є вони на цілому просторі від Сяну по Збруч і всюди у великому пієтизмі у наших селян. Щорічно в дні 16. травня йде до них церковна процесія, відправляють молебень і в молитвах дякують правнуки панщизняків, що минулося панщизняне лихо їх прадідів.

І ніхто не ставив перепон цьому народньому пієтизмові, що проявлявся у рямцях церковно-релігійних обрядів. Не треба було дозволу зі староства на влаштування церковної процесії. Було це перед війною і ще довгі літа після війни. Змінилося воно щойно у минулому році і то майже виключно на Поділлі, зокрема у Тернопільщині, де панщизняний утиск був може найсильніший і де тому пієтизм до тих хрестів найбільший. Церковні панщизняні процесії взяла державна поліція під свій строгий догляд, а що традиційним звичаєм ніхто не старався за дозвіл на влаштування процесії в дні 16. травня, посипалися поліційні доноси на священиків за влаштування недозволеного походу, що скваліфіковано як проступок зі ст. 7, уст. 1, закону про збори. Посипалися карно-адміністраційні кари на священиків. Одно тернопільське староство укарало за це — наводжу тільки відомі мені факти — о. Володимира Слюзара зі Сущина (і то гривною аж 300 зол.), о. Степана Вонса з Ігровиці, о. Михайла Решетуху з Покропивної. Окружний суд у Тернополі затверджував з правила старостинські присуди, виходячи з погляду, що на влаштування церковної процесії до панщизняного хреста треба дозволу зі староства. Проти засудів вніс я касацію і тепер Найвищий Суд справу остаточно вирішить.

Так само в очах тернопільського староства були каригідні процесії у чисто церковному обсязі, що їх по ріжних селах Тернопільщини влаштовано минулого року з нагоди свята „Українська Молодь Христові" згідно з дорученням церковних властей. На донос поліції тернопільське староство стануло на становищі, що на церковну процесію зі священиком, хоругвами і співом церковних пісень у часі свята УМХ треба теж дозволу староства і покарало о. Івана Шулима з Городища (нині у Винниках біля Львова) гривною (евент. арештом) за проступок зі ст. 7, уст. 1, зак. про збори, себто за недозволений похід. Ці справи ще у суді. Таких випадків є більше.

На судових розправах в окружному суді стая, як оборонець обвинувачених священиків, старався виказати, що у поведінці підсудних нема нічого каригідного та зокрема в розумінні проступку зі ст. 7, уст. 1, закону про збори. Польська конституція у ст. 113 говорить: **„Кожна релігійна організація (związek), при- знаний державою, має право влаштовувати збірні і прилюдні Богослуження"**, а у ст. 114 уст. 2: **„Католицька Церква управляється власними правами. Взаємини Держави до Церкви будуть означені на підставі умови з Апостольським Престолом".**

Ці взаємини нормує загально конкордат з 1925 р. у статті 1, що звучить: **„Католицька Церква, без ріжниці обрядів, буде користати в Польській Річипосполитій з повної свободи. Держава запевнює Церкві свобідне виконуван-**

ня її духовної влади і юрисдикції й свобідне управління її справами і майном, згідно з правами Божими і правом канонічним“. Справу влаштовування процесій нормує знова канон 1290 кодексу канонічного права дослівно так, „Nomine sacrarum processionum significantur solemnes supplicationes, quae a populo fideli, duce clero, **fiunt eundo ordinatim de loco sacro ad locum sacrum ad excipandam fidelium pietatem, ad commemoranda Dei beneficia atque gratias agendas, ad divinum auxilium implorandum“.** (Під назвою церковних процесій розуміємо торжественні молитви, які вірний нарід під проводом священиків заносить ідучи в порядку зі святого місця, щоби виявити побожність народу, згадати про Божі добродійства і за них подякувати та молити Божу поміч).

Що влаштування церковних процесій, про які згадано вище, не підпадає під санкцію ст. 7, уст. 1, закону про збори, вказує на це поруч вичислених постанов польської конституції, конкордату і кодексу канонічного права, ще і сама постанова закону про збори, котра каже (ст. 27, уст. 1 б,): **„Постанови цього закону не мають пристосування: а)..., б) до рел. зібрань і походів, влаштованих рел. і правнопризнаними організаціями, якщо відбуваються в спосіб, традиційно установлений, або передбачений в акті, що признає дане віроісповідання, як також до весільних і похоронних походів, як рівнож до паломництв“.** Державна адміністраційна влада має тільки право на випадок нарушення постанов статті 27, уст. 1, передбачене в уст. 2 цієї статті: „Якщо зібрання, наведені в точці б, ц), д) могли би загрозити публичній безпеці, спокоєві або порядкові, може влада видати відповідні розпорядження“. А цього в обговорюваних випадках процесій до панщизняного хреста і свята УМХ не було, тому згадані священики не нарушили в нічім постанов закону про збори.

Про відому справу чорних і червоних риз в дні 11. листопада 1933 р. і кари на священиків на терені повітів: тернопільського, збаражського і скалатського не згадую. Вони, в наслідок касації, яку я вніс до Найвищого Суду, ще досі невирішені.

Згадаю ще про часті випадки відбирання шкільними інспекторатами нашим священикам права навчання релігії в державних вселюдних школах з приводу їхньої здогадної (недоказаної) „неблагодьожности“ (пр. о. Прокопові Слободянові в Рожисках пов. Скалат, о. Яремі Онуферкові в Кривім, пов. Скалат, о. Онуфрієві Чубатому в Добриводах, пов. Збараж, о. Ярославові Мельникові в Зарубинцях, пов. Збараж і т. д.). У вселюдних школах тих парохій **не вчить ніхто греко-кат. релігії,** хоч велика більшість тамошньої шкільної дітвори є греко-кат. обряду і дотичні священики вчать цю дітвору в церкві як своїх парохіян, щоби не позбавити їх знання основ релігії і моралі.

Ті всі факти відомі Митрополичій Консисторії у Львові і вона в обороні підчинених собі священиків відносилася нераз до президії воєвідського уряду чи там до виділу публичної безпеки з відповідним представленням справи. На свої письма дістала вона з Тернополя відповідь, зредаговану у такому тоні, що дальше листування вважала за недоцільне. Не полагоджена ще справа і з львівською шкільною кураторією.

Чи про ті всі факти знає Ватикан чи вже його варшавська нунціятура, чи знає про них польський центральний уряд і чи відомий їм пр. драстичний факт чинної зневаги о. Антона Онуферка, пароха зі Скалата? Знаю тільки, що досі на терені тернопільського воєвідства у взаєминах цивільної політ. адміністрації до греко-католицького українського духовенства діється багато такого, що повинно би змінитися.

Варшава далеко, Ватикан ще дальше, а Тернопіль на місці!

Д-р Степан Баран.

Нова виборча ординація
до міських рад.

IV.

ЗГОЛОШУВАННЯ ЛИСТ.

Предсідник головної виборчої округи видає на домагання повновласника листи письменну посвідку зголошення листи і зложення заяви кандидатів (§ 18 уст. 1).

Зголошена листа кандидатів дістає чергове число порядкове відповідно до зголошених лист. Нумерування лист відбувається окремо для кожної виборчої округи (§ 18 уст. 2).

ПЕРЕВІРКА ЛИСТ.

Предсідник головної виборчої комісії провірює, чи зголошені листи кандидатів відповідають обовязуючим постановам. На випадок доглянення недостач і помилок, які можуть спричинити неважність цілої листи або уневажнення поодиноких кандидатур, предсідник головної виборчої комісії взиває повновласника листи, щоби найпізніше 23-го або 33-го дня від розписання виборів усунув ці недостачі і помилки. Одночасно звертає листу повновласникові з підкресленням недостач і помилок (§ 19 уст. 1).

УНЕВАЖНЕННЯ ЛИСТ.

Коли повновласник не усуне недостач і помилок найпізніше дня 24-го або 34-го від розписання виборів, головна виборча комісія стверджує протоколом неважність листи в цілости або неважність кандидатур, дотично яких предсідник ствердив недостачі і помилки та про своє рішення повідомляє повновласника листи. Від того рішення нема відклику (§ 19 уст. 2).

ЗМІНА КАНДИДАТУРИ.

або дописання нової — вже після підписання листи вимаганою кількістю виборців (найменше 1/50, а найбільше 300) — **недопустиме і спричинює уневажнення зміненої або дописаної кандидатури. Про уневажнення рішає головна виборча комісія і про своє рішення повідомляє повновласника листи. Від цього рішення нема відклику** (§ 19 уст. 3).

УСУВАННЯ ПІДПИСІВ.

Устійнені в повищий спосіб листи кандидатів не можуть бути змінені. Колиж певна кількість виборців усуне свої підписи з листи кандидатів (найпізніше 24-го або 34-го дня від дня розписання виборів) **і дотична листа не матиме вимаганого числа підписів виборців, головна виборча комісія стверджує неважність дотичної листи** (§ 19 уст. 4).

Лучення (бльок) **лист є недопустиме** (§ 19 уст. 5).

Примітка: Побажаним було би, щоби листа кандидатів підписало більше число виборців, як цього вимагає закон. До того листи повинні підписати такі свідомі виборці, яких не можна було би намовити чи навіть настрашити, щоби опісля усунули свої підписи з листи.

ВИБІР РАДНИХ БЕЗ ГОЛОСУВАННЯ.

На випадок, коли в даній виборчій окрузі зголошено лише одну листу кандидатів, що обіймає найбільше стільки прізвищ правильно зголошених кандидатів, кілько припадає мандатів в дотичній виборчій окрузі — голосування не відбувається, а радними лишаються правильно зголошені кандидати. Місця заступників радних лишаються в такому випадку необсаджені. Якщо зголошено менше число кандидатів, як число мандатів у дотичній виборчій окрузі, тоді правильно зголошені кандидати лишаються радними; необсаджені мандати радних обсаджується переведенням доповняючих виборів (§ 20 уст. 1).

ГОЛОСУВАННЯ НА РАДНИХ.

Колиж зголошено в дотичній виборчій окрузі тільки одну важну листу кандидатів з більшим числом кандидатур, як у дотичній окрузі припадає мандатів або на випадок зголошення двох або більше важних лист кандидатів без огляду на кількість всіх важних кандидатур — слід перевести голосування. Колиж

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 28. КВІТНЯ 1934.

АНТІН РУДНИЦЬКИЙ.

БЕРЛІНСЬКА ОПЕРА.

У кожному провіднику по Німеччині найдете біля гасла „Staatsoper Berlin“ — зірку. А кожний, хто збагнув тайни бедекерівських гієрогліфів, знає, що зірка значить: „безумовно оглянути“! І мабуть ні один турист, — байдуже звідкіля він приїздить, з Персії чи Аляски, — не виїде з Берліна, не кинувши (підчас обовязкового проходу по Унтер ден Лінден), бодай оком на будинок Державної Опери; так само, як і не забуде оглянути Статуї Перемоги чи Бранденбурських Воріт. Зрештою, як переочити Оперу, коли вона лежить поміж колишньою палатою кронпринца (сьогодні: музей нового мистецтва) і — трохи далі положеною — велитенською палатою останніх цісарів, і коли напроти неї — університет, держ. бібліотека, воєнний музей — а кілька кроків далі великі музеї старовини, малярства і різьби, протестантський собор і т. ін. Все це — будівлі, які вже своїм зверхнім виглядом приневолюють зупинити на них свій зір.

Назверх берлінська Опера досить скромна в порівнянні зі своїми „товаришками“ у Відні чи Парижі; зате, щодо внутрішнього уладження — вона з погордою може глядіти на інші театри. Після її повної внутрішньої віднови в 20-их роках, ледви чи знайдеться сьогодні другий оперовий театр, який дорівнював би берлінському під оглядом вигод, комфорту і смаку (як там підібрані килими на підлогах, електричні лямпи на стінах, і всі інші дрібниці інтеріеру!).

Проте театр це інституція, якої вартість мірмо не її положенням чи зовнішнім або внутрішнім виглядом, а виключно її мистецькими досягненнями. А вони — у великій мірі залежні від мистецького проводу даного театру. Під цим оглядом берлінська Опера могла майже все гордитись правдивими світочами. І коли нпр. згадуючи віденську Оперу не можна не згадати Густава Малера, так само з берлінською Оперою нерозлучне стало назвище Ріхарда Штравса, який перед війною був 10 літ її великим провідником.

Сьогодні „фірмою“ берлінської Опери є В і л ь г е л ь м Ф у р т в е н ґ л е р — згідно з опінією всього музичного світа найбільший сучасний диригент побіч Тосканінія, донедавна разом з ним диригент нюйорських Симфоніків, у Німеччині наступник Нікіша і її найвизначніший національно-мистецький репрезентант-виконавець. Довгі роки всі найбільші оперові театри старалися притягти Фуртвенґлера до праці: але те, що не вдалось їм ніколи, зумів зробити після перевороту в Німеччині новий уряд, звернувшись до громадсько-патріотичного почуття всіх мистців-німців: взяти активну участь у творенні нової німецької культури. Тоді й Фуртвенґлер прийняв запропоновану йому директуру берлінської Опери (побіч неї, він до речі є також директором тутешньої фільгармонії і „Гевандгавз-у“ у Ляйпціґу) і нині має вона зовсім нове обличчя. Крім Фуртвенґлера має берлінська Опера ще трьох диригентів: Еріха Кляйбера, Лео Блеха (оба вони були у свій час директорами тоїж Опери) та Роберта Гегера. Їх офіційний титул спільний: „державний диригент“. Інтендантом усіх пруських держ. театрів, отже в їх числі і берл. Опери є Гайнц Тітієн, драматургом д-р Юліюс Кап, режисером Франц Герт. У руках тих людей спочиває вся діяльність цього найвизначнішого із 60-ти(!) німецьких оперових театрів.

Коли згадати про ансамбль виконавців, то про оркестру і хор нема що й казати: вони на найвищім ступні мистецтва і які-небудь суперлятиви супроти них не надто великі. Щодо співаків, то загально-державні зміни відбились чимало на її складі. Відійшли (точніше: мусіли відійти) всі жиди, на їх місце прийшли нові, здебільша молодші, сили. Між рівними першорядними, сярі знаменитими співаками, визначаються такі як ліричні тенори Росвенґе і Вітріш, баритони Шлюснус і Бонен, баси Кіпніс і Ліст, а поміж співачок: драмат. сопрани Конецні і Райнгардт, кольоратурова Перрас та ін.

Сензацією репертуару цьогорічного сезону була премієра „Арабеллі“ Ріхарда Штравса. Цей останній твір 70-літнього композитора виставлений уперше влітку м. р. в Дрездені, зустрівся там із захопленням, віщуючи йому ще більший успіх, як у свому часі мав — і має до нинішнього дня — Штравсівський „Кавалєр з трояндою“. Але вже обі дальші премієри — в Берліні і Відні та в міжчасі вистави на майже всіх німецьких сценах, виказали, що все таки „Арабелля“ далеко не дорівнює „Розенкавалірові“. Хоча акція відбувається знову у „ґетровім“ середовищі — цим разом у другій половині мин. століття — хоча друга дія: т. зв. „фіякерський“ баль дав Штравсові необмежені можливости для... віденських вальсів, хоча врешті не бракує в лібретовій інтризі „перцю“ (молода дівчина, змушена обставинами вдавати хлопця, щоби допомогти старшій сестрі найти відповідну „партію“, конфлікт на цьому тлі і врешті пікантне кві-про-кво вночі, в кімнаті одної із сестер) все таки ні це лібретто Гофманстала, ні музика Штравса не цікавлять в тій мірі, що перші твори їх обох: „Електра“, „Розенкавалір“ чи „Ар

в останньому випадку кількість всіх важних кандидатур на всіх листах менша, як число мандатів у дотичній виборчій окрузі, тоді решту необсаджених мандатів радних, після переведення голосування, обсаджується шляхом доповняючих виборів (§ 20 уст. 2).

На випадок вибору радних без голосування головна виборча комісія зладжує протокол і оголошує афішами найпізніше 31-го або 41-го дня від розписання виборів:

а) що в дотичній виборчій окрузі зголошено тільки одну важну листу кандидатів, яка начислювала менше число прізвищ кандидатів, як припадало в дотичній виборчій окрузі мандатів і тому не відбулося голосування, а радними вибрано всіх правильно зголошених кандидатів; б) імена, прізвища, вік і місце замешкання вибраних радних; в) оповістку, що до 7-ох днів від оголошення висліду виборів — 150 а найбільше 300 виборців можуть внести протест проти виборів і домагатися уневажнення виборів у цілости або уневажнення вибору поодиноких радних (§ 20 уст. 3).

Примітка: Партія ББ змагає до того, щоби при виборах була тільки одна листа кандидатів і щоби не було голосування. Тоді виглядало би так, що всі мешканці міст без огляду на народність є за партією ББ.

ОГОЛОШЕННЯ ЛИСТ КАНДИДАТІВ І РЕЧИНЦЯ ГОЛОСУВАННЯ.

Найпізніше 26-го або 36-го дня від розписання виборів головна виборча комісія оголошує афішами:

а) листи кандидатів, признані важними (без підписів зголошуючих) для кожної виборчої округи, під числами, які надано тим листам;

б) день і час тривання голосування;

в) льокалі, в яких відбудеться голосування;

г) зміст §§ 23, 26, 33, себто спосіб голосування.

Голосування відбуавється одного дня у всіх виборчих округах, у неділю або святочний день найпізніше 30-го або 40-го дня від розписання виборів (§ 21 уст 1 і 2)

ГОЛОСУВАННЯ.

Голосування відбувається в льокалях окружних виборчих комісій, а на випадок поділу на обводи (райони) голосування — в льокалях обводових комісій і триває без перерви від год. 9-ої рано до год. 7-ої (19-ої) вечором (§ 22 уст. 1)

Від початку голосування аж до хвилини обчислення голосів у виборчому льокалі мають бути присутні без перерви предсідник або його заступник і щонайменше двох членів комісії або їх заступників. У виїмкових випадках предсідника окружної або обводової комісії або його заступника може заступити один з членів окружної або обводової комісії згідно з призначенням предсідника головної виборчої комісії (§ 22 уст. 2).

МУЖІ ДОВІРЯ.

При оглядині урни, голосуванні, обчисленні та устійнюванні вислідів голосування виборчою комісією, перед якою відбувається голосування, мають право перебувати у виборчому льокалі мужі довіря виборців, зголошені повновласниками лист, по одному від кожної комісії. Муж довіря має мати право вибирання до міської ради відносного міста і предложити предсідникові виборчої комісії **поіменне делегаційне письмо, видане повновласником дотичної листи і потверджене** предсідником головної виборчої комісії (§ 22 уст. 3).

Совіти приготовляють жидівську республику.

Ралф Барнес, кореспондент „Геральд Трибюн", телеграфує з Москви, що совітський уряд приготовляє проголошення з кінцем цього року ще одної совітської республики. Буде це Біро-Біджан над Амуром на Сибірі як жидівська република. В цій околиці, що лежить на границі ново утвореного цісарства Манджу-Го, живе тепер уже яких 8.000 жидів. Одначе дотеперішні полекші совітського уряду для жидівських кольоністів не багато помогли, бо на 1.000 жидівських поселенців, що прибули сюди напротязі двох останніх літ з Америки та Европи, половина втікла. Коли совітський уряд проголосить союзну совітську республику для жидів, то надіється, що багато жидів ще зголоситься, а це може мати далекосягле політичне значіння з огляду на японське сусідство.

Тепер у Біро-Біджані є 50.000 населення, а простір обіймає 15.400 квадратних амер. миль, отже два рази більше ніж впр. американський стейт Ню Джерзи.

10-ліття найріднішої школи.

Кілька слів про вагу дитячих садків.

I.

Літом цього року минає 10 літ від оснування першого дитячого садка в галицькім селі. Перший садок отворено заходом Товариства Українських Жінок у Стрию в селі *Угерську*, стрийського повіту. На загальних зборах філії „Просвіти" у Стрию в червні 1924 р. мені довелось порушити справу діточих садків та заохотити наше свідоме селянство Стрийщини до оснування садків. Ще й досі дивно, як згадаю, яким скорим темпом прийнялась у нас ця думка та як швидко зрозуміла Стрийщина благодать, якою стала згодом для українського села наша „найрідніша школа"! Загальні Збори відбулись у торговий день в четвер, де вперше кинено цю думку прилюдно, а в суботу в год. 5. рано приїхав голова читальні з Угерська враз із жінкою та маленьким хлопчиком, щоб забрати „ту паню, що має вчити тих наших наймешших". У неділю основано перший жіночий кружок при читальні, бож треба було доконче мати згуртоване жіноцтво, яке би взялося за ведення й удержання садка. Так за час 3 днів отворено перший садок і перший жіночий кружок при чит. „Просвіти" в Угерську, який згодом перемінено у кружок „Союзу Українок".

Зійшлися жінки на нараду, поділили село на чотири райони, з яких господині мали по черзі давати по 1 літрі молока до молочарні на рахунок винагороди вчительки. Молочарня виплачувала гроші кооперативі й учительці утворено конто на всі товари, яких тільки потребувала для прохарчування. Ярину, овочі й курчата зносили радо мами добрій опікунці своїх дітей. Бездітні люди теж почувались до обовязку причинитись до удержання шкілки. Тямлю, що начальник громади дав фіру дров, а декотрі складали оплати згори за бідні сусідські діти. Доходом з діточих імпрез доповняли садівнички своє удержання. За свою повну посвяти працю мали нездну винагороду, а за серце, яке давали там найдрібнішому українському цвітові, збирали вдячність цілого села.

В кілька днів опісля повстає другий з черги садок у селі *Лисятичах*. Першими садівничками, які прегарно вивязались зі своїх завдань, були п. Стефа Пеленська у Угерську і п. Юлія Кушівна в Лисятичах. З радісною посвятою займались вони порученою їм дітворою з раннього ранку до пізньої ночі. Бо як тільки виходили родичі в поле, маленька дітвора бігла під хату вчительки та щебетом своїм приневолювала вчительку звертати увагу на себе. Обі ці молоді панночки надзвичайно докладно здавали собі справу з того, що від їхньої доброї, щирої праці залежить, чи ідея дитячих садків прийметься та чи село зрозуміє вагу тієї найріднішої школи.

Згадую це сьогодні нароком, бо повних 10 літ я пильно слідкую за розвоєм діточих садків у ріжних повітах. Мені як ініціяторці закладання садків по селах справа ця незвичайно близька й дорога, — тому з цілою певністю можу ствердити, що діточі садки сповнять тільки тоді своє преважне завдання, якщо провідниці садків будуть жінки ідейні, інтеліґентні, з підготовкою не тільки фаховою, але теж під громадянським оглядом вироблені. Якщо виїдуть на село не для забави, ані виключно на те, щоби трохи заробити, але в першу чергу з думкою сповнити свій відповідальний обовязок виховувати 2—3 чи більше місяців наше наймолодше, найбільше податливе на добрий і лихий вплив покоління. Село чекає на вчительку з великою нетерпеливістю. Слідкує безперервно за способом її підходу не лиш до дітей, але й до громадської роботи в селі. Рахує на поміч і пораду у всяких справах освітніх чи організаційних, бо дуже часто ця провідниця є одинокою інтеліґентною людиною в селі, а як ще до того „прислана зі Львова", то повинна обовязково на всім визнаватись. І справді, коли веде садок інтеліґентна, тактовна, працьовита людина — в дуже короткому часі зуміє незвичайно багато корисного в селі зробити, при чому за її тяжку, відповідальну працю село вміє теж добре винагородити. Колиж до ведення садка береться людина мало інтеліґентна, непорадна, вихована й без належної підготовки, то згори можна бути переконаним, що ніхто з істнування садка в селі вдоволений не буде. Замісць користи, принесе тільки шкоду й на довгі роки відбере охоту організаторам садків на місцях братися за їх поширення.

Цю справу треба добре розважити всім установам у краю, які вестимуть садки. Не вільно кермуватись ніякими іншими оглядами в анґажуванні учительок, як тільки добром, яке має принести належне виховання нашого наймолодшого покоління українському народові.

Неоніла Селезінкова.

ліна". Бракує тут тої безпосередности почувань, глибини й експресії, якими така багата „Електра", та безжурної, розсміяної атмосфери „Кавалєра", повної безлічі ґеніяльних, епізодичних сценічних і музичних ідей. Очевидно, такий мистець як Штравс, не може написати твору, який і тут і там не цікавив би, ба навіть не захоплював би; але саме для тогож Штравса, який створив згадані опери та ще й „Сальоме", цього мало.

Побіч цієї премієри в берлінській Опері — виставленої, очевидно, з найбільшим піетизмом і найкращими склами — треба згадати дві цікаві відновни: „Вільгельма Теля" і „Вільного Стрільця". Россінівський „Вільгельм Тель" — це від десятків літ журба всіх оперових сцен. Є в ньому місця зовсім рівнорядні з ґеніяльною музикою „Севільського Цирульника" (хоча й зовсім другого характеру) і зовсім гідні його великого творця. Але що зробити з тою всією „водою", з цими всіми цілком трафаретно-неориґінальними частинами, яких так багато в цій опері? Що зробити з її розірваною, сценічно часто неоправданою і неефектовною акцією?! Над цими питаннями ломили собі голову мабуть усі режисери й диригенти, яким колинебудь доводилось виставляти „Теля" Драматурґ тутешньої Опери, д-р Капп, узявся за основну перерібку твору, усуваючи з нього все нетеатральне, непотрібне, переставляючи й доповнюючи музикою з Россінія „Мозеса". Так повстав „Тель" у новому вигляді — і треба признати, зовсім удатному, завдяки якому зможе мабуть нарешті здобути собі право громадянства у всіх театрах. Музична сторона всіх перемін і вистави була в руках Геґера; сама вистава — без закиду і більш як цікава.

Недавня відновa Веберівського „Вільного Стрільця" („Фрайшіц") — під орудою Фуртвенґлера, з Марією Міллер, винішньою найвизначнішою нім. співачкою в ролі Енхен — було м. ін. тріюмфом директора сцени і машинерії. Те, що творилось на сцені підчас дії у „Вовчому долі" переходило всі межі уяви глядача і його поняття про те, що можна зробити на сцені. Бачили ми на сцені не тільки „несамовиті", зовсім фільмові, появи „духів", як перелітали через усю сцену, відкриті гроби, кістяки, які складалися й знову розпадались на окремі частини, але навіть — блискавку із громом, який на очах глядачів розколював і запалював дерево. Було так „страшно", що в перерві театральний буфет заробив мабуть удвоє більше як звичайно, на ковбасках і пиві від всіх тих, що хотіли очуняти.

Із „залізного" репертуару правдивими мистецькими бенкетами є Ваґнера „Майстерзінґери" і „Трістан і Ізольда", диригованi Фуртвенґлером. Музиці, який сучасно думає й відчуває, трудно сьогодні бути „ваґнеріянцем"; — надто далекий нині для нас не тільки його літературно-драматичний світогляд, не тільки аритметична чи хронометрична точність, з якою виступають і зникають його „ляйтмотиви", але навіть його техніка володіння орхестрою. Все це, безумовно, ґеніяльне, одиноке у свому роді і було для розвитку світової музики мабуть необхідне. Час і поступ мають свої вимоги. А всеж, слухаючи „Трістана" чи „Майстерзінґерів" в такому виконанні, як го но буває, коли диригує Фуртвенґлер — забуваємо про все: про ріжниці поглядів чи почувань, про те, що більше, чи менше подобається, чи відповідає власному смакові, а тільки слухаємо: не Ваґнера і не Фуртвенґлера — лише чисту, непорочну, ідеально відтворювану музику...

Берлін.

—o—

З природи й техніки.

ШІСТЬДЕСЯТЬЛІТНІЙ МАРКОНІ.

25. квітня ц. р. минає шістьдесять років від хвилі, коли у Вілля Гріфоне біля Больоньї (у північній Італії при вході в Апеніни) народився з батька італійця, багатого землевласника, та його другої жінки, молодої ірляндки Аннети Джемзон третій з черги син: Гільельмо Марконі. Дещо пізніше батько змінив італійське підданство на англійське, одначе ціла родина остала в Італії. Літом перебувала вона у Вілля Гріфоне, зимою у положеній дещо на південь Фльоренції, або у штучно висипаній пристані лігурського моря Ліворно.

Народню школу відвідував Гільельмо у Фльоренції, до гімназії ходив у Ліворно. Тут уперше познайомився з фізикою, якої вчив його проф. Россі. Тому, що діти (син Люїгі від першої жінки, дочки дуже багатого больонського банкиря, Альфонсо і Гільельмо від другої) щороку перебували деякий час в Англії й Ірляндії, швидко навчилися англійської мови. Одначе 16-літній Гільельмо почав займатися пильно фізикою не на університеті, а тільки у Вілля Гріфоне. Старий Марконі не згодився, щоби син студіював на університеті, бо університет уважали тоді огнищами революційної діяльности... Швидко зазнайомився молодий Гільельмо з італійським фізиком Рігієм, що літом перебував теж у стіп Апенінів недалеко Вілля Гріфоне. Безперечно це знайомство незвичайно корисно вплинуло на Марконія: Рігі від довшого часу займався передбаченими Мексвелом, викритими Герцом електромагнетичними хвилями.

Перебуваючи літом 1894 враз з братом Люїгі в Андроно (в Альпах), задумав Гільельмо вперше передавати на віддаль знаки при помочі електричних хвиль. Перші успішні спроби у цім напрямі поробив з братом Альфонсом осінню у Вілля Гріфоне. Спершу у мешканні, а весною 1895 р. і на дворі. Випробувавши усе докладно, переїхав до Англії, де заінтересував своїм винаходом капіталістів та дослідників. До спілки з керманичем англійської телеграфії В. Прісом після удатних спроб на віддаль 90 метрів зумів порозумітись у травні 1897 р. „без дроту“ на віддаль 5,3 кільометрів (між рогом Левернок і острівцем Флейтгольм у брістольськім каналі). У червні 1897 р. передали знаки електричними хвилями з одного берега брістольського каналу на другий на віддаль 14 кільометрів.

Успіхами Марконієвого винаходу зацікавилася італійська влада. Тому у липні цьогож року Марконі повторив з успіхом свої експерименти у заливі воєнної пристані Спеції. Тут вислав електричні хвилі на віддаль 18 кільометрів. Кілька днів пізніше здавав у Римі справу зі свого винаходу фахівцям, представникам влади, послам і сенаторам. За цими першими успіхами пішли дальші. З південнофранцуського побережжа телеграфував при помочі електричних хвиль себто „без дроту“ до Корсики (175 кільометрів!), дальше з рога Лізар (у графстві Корнваль у південно-західній Англії) на острів Вайт (на південь від Савтгемптен), що віддалений з рога Лізар на 300 клм. 12. грудня 1901 р. імпровізована радіостація у Ст. Джонс (на острові Ню-Фавндленд у британській Америці) одержала перші бездротні сигнали з Европи, з віддаленої на 3.400 кільометрів радіостації у Польду (графство Корнваль, півд.-зах. Англія). У 1902 р. бездротні знаки цієїж стації дійшли до нових стацій у Тейбль Гед (у Ледянім заливі у східній Канаді, віддаль 4.100 кільометрів) та у Вельфліт при розі Код на східнім березі Зл. Держав П. А. (віддаль 5.100 км.). Правильну бездротну телеграфічну комунікацію розпочала зі стації Польду в Англії канадійська стація на розі Бретон. Щоби розслідити справність свого винаходу в ріжних умовинах, улаштував Марконі провізоричну радіостацію на кораблі „Філядельфія“, що плив з Америки до Европи. Подібні експерименти повторив він пізніше на італійських воєнних кораблях. У новіших часах збудував собі Марконі для своїх власних дослідів величавий паровий яхт „Електру“.

Свої початкові досліди переводив Марконі при помочі електричних хвиль середньої довжини (від 400 до 1000 метрів). Впарі з розвитком радіотелеграфії почали вживати щораз то довших хвиль так, що сьогодня уживають хвиль довгих навіть на 20 кільометрів. Одначе Марконі завернув сьогодня зовсім до коротких електричних хвиль (від 100 до 10 метрів). Що більше: його найновіші винаходи торкаються ще коротших хвиль (від 10 до 1 метра себто ультракоротких хвиль) та мікрохвиль (нижче 1 метра). Нпр. радіотелефонічні розмови між Ватиканом і на 20 кільометрів віддаленою палатою Кастель Гандольфо на збоччі римських Апенінів (на південь від Риму) відбуваються Марконієвими апаратами на пів-метровій хвилі. 14. серпня 1932 р. Марконі порозумівся радіотелефонічно на пів-метровій хвилі між рогом Фігарі у Сардинії та Рокка ді Папа (біля Риму).

„Тут слід зазначити, що прилади Марконія, які витворюють такі короткі електромагнетні хвилі, досить прості. Їх необхідною частиною є параболічні рефлектори, що спрямовують висилані електричні хвилі в точно означену сторону, де находиться сприймальний апарат. Цей винахід Марконія відіграє велику ролю у майбутній війні, де треба буде передавати бездротні знаки тільки своїм точно визначеним відділам.

Якщоб ми хотіли схарактеризувати коротко заслуги 60-літнього нині Марконія для радіотехніки, то перш усього мусимо признати йому геніяльну вмілість використовувати, уліпшувати і злучувати в одну цілість поодинокі здобутки його попередників. Чейже Герц вмів уже витворювати електричні хвилі, а Рігі робив це ще краще. (Осцилятора Рігія уживав Марконі постійно!). Антена була відома ще перед Марконієм Попову, а когерер Оліверові Лоджові. Отже поодинокі частини Марконієвих апаратів не були оригінальні. Те саме можна сказати і про найновіші короткохвильні Марконієві апарати, які основуються на обсерваціях Баркгавзена і Курца з 1920 р. Одначе сущною прикметою винахідника є інтуїтивне пізнання цілі, яку може осягнути, та зіставлення згл. створення засобів, при помочі яких цю ціль легко схопити. Те саме й бачимо у Марконія.

РАДІО НА СЛУЖБІ ПОЛІЦІЇ.

Віденська поліція може похвалитися тим, що її службовики вивінувані найновішими здобутками радіотехніки. І так поліційні авта мають повну сприймальну та висилаючу стацію, що послугується короткими хвилями на віддаль, яка відповідає віддалі Відня від Ґрацу. Крім цього віденська поліція має цінні радієві прилади, що викривають неомильно заборонені радіостації.

Кожний віденський поліцист, що вміє телеграфічне знакування, може носити при собі мініятурну радієву висилаючу стацію, завішену на шиї. При помочі дзвіночка, що його поліцист держить у правій руці, може він надавати телеграфічні знаки. Батерія (60 вольтів) радієвого приладу находиться у кишені плаща, антеною є дріт, що, овинений гумовою поволокою, служить до завішення апарату на шиї. Висилана електрична хвиля не довша від 100 м. Цілий радієвий апарат (враз з батерією) не важить навіть 1 кг., а надається до порозуміння з віддалі кількох кільометрів. А. Л.

Наука релігії під контролею.

Пишуть нам: На конференції управителів шкіл у Бережанах дня 11. 4. шкільний інспектор п. Бек наказав усім управителям контролювати якнайчастіше години релігії в усіх школах повіту бережанського, підгаєцького та перемишлянського. Контроля ця має бути вправді пасивна, але всеж таки священик має учити релігії в асистенції управителя школи. Досі нагляд над наукою релігії мали шкільні ординаріятські комісарі, іменовані Консисторією. Пан Бек, екс-священик, визнав себе покликаним поручити це світським учителям. Не знати, яка ціль отсього зарядження, одначе здається, що з мотивів політичних, щоб часом священик на релігії не ужив слова український, а це мають по наказу інспектора реєструвати учителі.

Хай живе король!

ПАРИЖ, 26. 4. ПАТ. На засіданні кортесів дійшло до бучі між послами.

Після відчитання декрету про димісію уряду Лерру, посол монархіст Мавра крикнув: „Хай живе король“. Посипалися протести та оклики „Хай живе республика“. Предсідник мусів перервати засідання, щоби втихомирити послів.

Гостре поготівля в Еспанії.

МАДРИД, 26. 4. ПАТ. Вчора вечором проголосили в цілій Еспанії гостре поготівля війська.

119 домовин.

БІЛГОРОД, 26. 4. ПАТ. Дотепер витягнули із засипаної копальні 119 вуглекопів. Покищо нема вісток про 40 вуглекопів. Втрати власника копальні сягають до 400.000 долярів. Богато установ і громадян складають пожертви для родин засипаних вуглекопів.

Брошура василіянського достойника з 1863 року.

Становище духовенства до будови Народнього Дому. Закінчення брошури.

(Докінчення.)

Зневохочувалося й духовенство, бо 1) воно проводило народові, представляло йому його потреби, заохочувало до складок і само давало, отже мало право домагатися щорічного рахунку зі складок, щоб не стягнути на себе підозріння в ошуканстві; 2) бачило, що управа його фонду для удів і сиріт була якнайгірша, що йому не вільно було промовити за своїм фондом, навіть знати про його приходи й розходи; 3) бачило, що його голос від кільканацятьох років за добрими дяками, здатними вчителями й потрібними шкільними книжками розбивався без висліду об грубі святоюрські мури; 4) бачило, що за свої найщиріші намагання піднести віру й завести одностайність у відправі літургії замість похвали й заохоти одержувало гострі нагани від святоюрських наставників. А там, „як щоденно бачимо — писав автор — і вже по часописах читаємо, зформувалися дві секти, з яких одна дивиться на схід, а друга споглядає на захід, і кожна з них відправляє св. літургію по-своєму!! Єсть там ще й третя секта, яку називають просто „шептухами“. Вона, щоб лиш відшептати свою літургію якнайшвидше, хочби й у десятьох мінутах, не дбає про ніщо більше. А чи не є це якнайбільше згіршення для уніятського духовенства, для світської інтеліґенції і для усього народу? Якщо між 9 чи 10 святоюрськими крилошанами бачимо дві образові секти (про третю не згадуємо), то скількиж їх можемо сподіватися між тисячами духовенства обох дієцезій? Сумні це явища й можуть потягнути за собою якнайсумніші наслідки для уніятської церкви“.

Та слова перестороги Правдолюба не могли поширитися серед українського громадянства. Австрійська цензура сконфіскувала брошуру. Наслідком того й не брали її під увагу за австрійських часів.

Правдолюб це псевдонім о. Омеляна Коссака. Народився 1804 р. з міщанської родини в Дрогобичі й при хрещенні дістав імення Івана. Початкову науку побирав у народній школі місцевого василіянського монастиря, а до гімназії ходив у Самборі. У школах дуже бідував, тим більше, що батьки двічі (1817 й 1822 р.) погоріли, і скінчив і гімназію в Самборі і фільософічний курс у Львові, даючи лекції, на що тратив щоденно 4—6 годин. Вступивши до Василіян, він скінчив 1827 р. новіціят у Львові. У 1828 р. ходив на перший рік теольогії у Львові й тоді мав нагоду ствердити основну польонізацію української духовної семинарії у Львові. На дальші роки теольогії вислав його чин до віденського конвікту, де прожив найкращі хвилини свого життя. По третьому році теольогії висвятився в Прешбурзі у вересні 1830 р. Висвятив його румунський владика Самійло Вулкан, колишній віцеректор генеральної семінарії у Львові. По висвяченні скінчив четвертий рік теольогії у Відні та влітку 1831 р. вибрався до Галичини. На рідній землі зробили на нього незатерте враження оповідання про палення опирів у Нагуєвичах, родинному селі Франка. Відпочивши, поїхав до Львова, звідки вислали його до Бучача на посаду гімназійного вчителя. У 1833 р. склав на львівському університеті іспит із загальної й австрійської історії, з естетики й грецької та латинської літератури. У 1838 р. одержав управу бучацької гімназії; у 1839 р. ректорат бучацького монастиря та префектуру (директуру) гімназії. На тих становищах полишився до 1848

р. коли вибрали його протоігуменом. Тоді виїхав до Львова. А коли прийняв іще й ігуменство крехівського монастиря, переселився 1849 р. до Крехова. У 1861 р. фундував дві „святоюрські стипендії" по 105 зр. річно для україн-ців-правників. Дня 18. червня 1879 р. дав на бурсу ставропигійського Інституту 1000 зр., на „Шкільну Поміч" 1000 зр., а по 500 зр. на бурси в Тернополі, Станиславові, Стрию й Коломиї та для „Общества руских дам".

Дня 29. вересня 1880 р. святкували врочисто 50-літній ювилей його священства. До Крехова зїхалося тоді або прислало привіти багато визначних людей не тільки зі Львова але й з цілого краю, між ними й передові москвофільські діячі, як Антін Петрушевич, Венедикт Площанський і Богдан Дідицький. Широкий опис ювилею подало тоді „Слово" в чч. 105—109 п. з. „Пятьдесять-лѣтняя годовщина священства впр. о. Илія Емиліана Коссака въ монастырѣ Чина св. Василія В. въ Креховѣ". Богдан Дідицький написав у честь ювилята панегірик, надрукований і в „Слові" й в окремому виданні розданий у часі свята, п. з. „Єго Високопреподобію О. Илію-Емилію Коссаку... въ день 50-лѣтного священства". Панегірист між іншим апострофував так ювилята:

Гніздо твоє — Дрогобич родний
І Бучач — твій престол колись,
І рускі бурси, Дім Народний
Твоїми жертвами здвиглись
І від твоєї благодати
Можуть знов жити і ділати

Підніс також Дідицький, як

І молодіж та руська бідна,
Що з нужди гибла нам не раз,
Що в школах гола, боса, встидна
Пред світом соромила нас,

дістала харч і одіж завдяки щедрим пожертвам ювилята, що дав на шкільну молодь капітал усього свого життя.

Захоплення москвофілів для Коссака, що колись кидав такі громи на святоюрську лігу, саме наскрізь москвофільську, велить здогадуватися, що святоюрцям і москвофілам удалось приєднати Правдолюба, щоб не було кому домагатися публичного рахунку з громадських фондів і робити інші пригадки.

Найближчого року по ювилеї, по чотиромісячній хоробі на тиф помер Омелян Коссак 7. березня у 77 році життя й 51 р. священства. Повідомляючи про його смерть, писало „Діло" ч. 16 з 1881 р.: „Відомий був у цілому нашому краю як щирий і жертволюбний патріот і до останньої хвилини свого життя дбав про добро свого народу, підпомагаючи морально і матеріяльно всяке патріотичне й пожиточне діло". А повідомляючи в найближчому числі про похорони покійника, які відбулися при участі численного духовенства й народу, „Діло" зазначило, що покійник був такий скромний, що, складаючи щедрі пожертви, не хотів навіть подавати свого імення до загальної відомости.

М. Возняк.

По широкому світі.

— 111 воєнних кораблів Злучених Держав перепливло панамський канал за 47 годин.

— У Султангур дійшло до сутичок між поліцією і юрбою музулман. Вбиби 10 осіб, а поранили 20.

— Австрійський уряд задумує обєднати всі формації до міліції, а в першу чергу організації мохоїї. Керманичем міліції буде кн. Штаремберґ.

— Англійський амбасадор обговорив з японським міністром закордонних справ становище кн. Саймона у справі японської політики на Далекому Сході.

— У Льондоні підписав віцеміністр Коц поземкову умову з т-вом Вестінґгавз, а опісля мав нараду з державним підсекретарем Стенґов.

— До Москви приїхало 300 шуцбундівців, які після заворушень в Австрії, втікли до Чехословаччини.

— У Турингії розвязала влада російську народно-соціялістичну орґанізацію „Ронд".

— Німецький посол у Варшаві фон Мольтке приняв польських журналістів перед їх поїздкою до Німеччини.

З ЖИТТЯ НАШИХ УСТАНОВ.

Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами.

Дня 20. квітня ц. р. відбулися у Львові Загальні Збори Товариства Опіки над Українськими Еміґрантами, присвячені звітам з діяльности та наміченню праці на черговий рік. Зборам, що були незвичайно численні, проводив голова цього Товариства, дир. М. Заячківський. Не зважаючи на застій, який панує тепер в еміґрації, Товариство виказало чималу діяльність. Бюра Товариства полагодили впродовж 1933 р. понад три тисячі справ інформаційного характеру. Крім того інформації подавав „Український Еміґрант", який виходив двічі у місяць. Товариство інтервеніювало у справах еміґрантів в ріжних урядах, консулятах чужих держав, вело розшуки пропавших членів родин, поборювало несовісну роботу еміґраційних обманців і т. д. Свою працю вело Товариство при помочі бюра у Львові та Кружків у Тернополі, Чорткові та Сяноці.

Після вислухання звітів Збори одноголосно ухвалили абсолюторію Управі.

При доповняючому виборі ввійшли до Управи: дир. М. Заячківський, през. В. Децикевич, д-р Л. Ганкевич і посол З. Пеленський, як члени і п. К. Малицька та А. Рижевська, як заступниці. У склад Контрольної Комісії ввійшли: дир. О. Саєвич радн. П. Берест і дир. М. Лазорко, як члени, дир. О. Пащак і дир. М. Кисілевський, як заступники.

Управа уконституувалася, вибираючи головою Товариства дир. М. Заячківського, І. заст. голови о. мітрата О. Базюка, ІІ. заст. голови през. В. Децикевича, секретарем д-ра Говиковича, касіром д-ра Л. Ганкевича.

Погоня поліції та війська за бандитом.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Американська поліція і військо переслідують ґенґстера Діллінґера. Влада видала приказ за всяку ціну зловити його живим або вбити. Покищо Діллінґера не схопили, який враз з любкою та товаришами зручно вихоплюється з рук поліції. Це викликало обурення в Америці. Поліції закидають нездарність. Міркують, що Діллінґер утік до Канади. Е

Європейці морськими розбишаками.

ДЕЙРЕМ. 26. 4. ПАТ. Трибунал засудив пятьох європейців за розбишацтво на морі. Двох німецьких громадян Тандлера і Васермана засуджено на кару смерти, швайцарського громадянина Ґавчі і німця Мілера засуджено на досмертну вязницю, а німця на 10 літ вязниці. Минулого року вони вдерлися на китайський корабель задля грабунку і вбили 10 осіб.

НОВИНКИ

— **Від Управи Черча.** На численні запити лікуванців у справі їзди до Черча, Управа живця повідомляє, що вже від 30. червня на стації Потік-Черче до кожного потягу чекають на гостей повозки. Купелі чинні від 1-го травня.

— **Музичний вечір у честь чеського композитора Йозефа Сука.** В неділю, дня 29. квітня ц. р. відбудеться в малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка у Львові, вул. Шашкевича ч. 5, в год. 7.30 вечором **Музичний Вечір**, присвячений творчости великого чеського композитора Йозефа Сука, з приводу його 60-ліття. Програма зложена з творів фортепянових, скрипкових і струнового квартету, у виконанні елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка (Е. Барвінська, К. Гвоздецька, М. Глинянська, І. Котовичівна, О. Пясецька, О. Шикулівна (фортепян), — Е. Козулькевич (скрипка), — О. Березовський, І. Ковалів, Р. Согор, А. Цегельський (квартет), форт. супровід проф. М. Байлова. Музичну частину вечора попередить реферат В. Барвінського (про творчість Й. Сука), та особисті спомини д-ра З. Лиська (колишнього учня Сука; про Й. Сука як учителя і людину). Вечір той з незвичайно цінною і цікавою програмою повинен притягнути нашу музикальну публику. Вступ вільний. програмка 50 сот.

— **Курс для інструкторів (ок) КАУМ.** В днях від 19—26. травня ц. р. відбудеться у Львові курс для інструкторів (ок), що мали би зайнятися наладнанням і веденням орґанізаційної праці в Кружках КАУМ у поодиноких деканатах. Рівень інтеліґенції кандидатів повинен стояти на висоті середньої освіти. Подання в справі приняття на курс слід слати через достичні деканальні уряди до Секретаріяту КАУМ, Львів, Сикстуська 39 а. до 5. травня ц. р. Кошти удержання денно приблизно 2 зол. — **Архієпархіяльна Рада КАУММ.**

— **Відомого ученого д-ра Ганса Іберсберґера,** проф. східно-европейської історії і б. ректора віденського університету, покликали до Бреслав для ведення східно-европейського інституту. Таксамо покидає на постійне Відень знаний нашому ширшому громадянству б. доцент **д-р Ганс Кох,** який обіймає професуру церковної славістики в Кеніґсберґу. Ці покликання визначних учених є для Відня великою науковою втратою, а рівночасно вказують на те, що нова Німеччина прикладає велику вагу до розбудови своїх окраїнних східних університетів у певному напрямку.

— **Прогульку до Черновець** влаштовує окружна дирекція залізниць в Станиславові. Участь можуть взяти також подорожні зі Львова. Зголошення та інформації в бюрі „Орбіс", пл Марійська. Виїзд зі Львова 1. травня год. 23.50, приїзд до Черновець 2. травня год. 10, звідки поворот 3. травня год. 20 і приїзд до Львова 4. травня год. 5.50. Потрібний особистий доказ.

— **Похоронна допомога для умовних службовців.** В найближчому часі буде оголошена новеля до розпорядку президента про обезпечення умовних службовців. Буде встановлена емеритальна чинитьба у виді т. зв. похоронної допомоги. До такої допомоги будуть управнені особи, які покриють кошти похорону обезпеченого в ЗУПУ, оскільки небіжчик не лишив членів родини. Висота похоронної допомоги не може перевищити одномісячної основної плати обезпеченого небіжчика.

— **Коли почтовці можуть ужити зброї?** Видані приписи в справі ношення і вжиття зброї почтовими службовцями постановляють, що пальної зброї можна вжити тільки на випадок справжнього і безправного нападу або замаху, що загрожує безпосередно життю службовця, життю третіх осіб або почтовому майну, яким він розпоряджає, розуміється, коли іншим способом відперти нападу не можна а проволока грозить небезпекою. Вжити пальної зброї можна тільки після одноразового остереження. Якщо з огляду на обставини даного випадку устна осторога неможлива, вжити пальну зброю можна тільки після одноразового вистрілу в повітря. Без остороги вільно вжити пальну зброю тільки тоді, коли всяка проволока грозить безпосередньою небезпекою життю службовця чи третіх осіб, або наразила би на певну втрату почтового майна. На випадок конечности вжити пальну зброю треба старатися тільки зробити нешкідливим напасника, оскільки вимагають цього обставини.

— **Реформа фахового шкільництва в Польщі.** Міністерство освіти задумує перевести в найближчому часі основну реорганізацію фахового шкільництва в Польщі. Проектуються механічні школи з рівнем ґімназій для виведення кваліфікованих шлюсарів, токарів і ковалів, а також ліцеальних шкіл варстатових техніків і конструкторів. З нових технічних шкіл будуть створені школи: гутничі, відливничі, електричні і ґірничі. Новий устрій торговельних шкіл передбачує: торговельні доповнюючі школи для практикантів і купецькі ґімназії, до яких приймати муть молодь з шестої кляси вселюдної школи. Наука в тих школах буде обіймати м. і. орґанізацію товарової торговлі, рекляму, товарознавство, торговельну ґеографію, бухгальтерію і продажу товарів. Наука буде сполучена з практичними вправами на майбутніх купців. Перші купецькі школи нового типу повстануть в 1935-6 р.

— **На докормлення сільського населення** Як повідомляє польська преса, уряд підвищив на 20 тисяч тон скількість збіжа, призначеного на допомогу для сільського населення, що терпить голод. Збіже призначене виключно до власного вжитку населення у виді муки, разової або темної питльованої, чи навіть у виді хліба, в заміну за відповідний відробок на спеціяльно зорганізованих публичних роботах, що мають на меті направу доріг, мостів, будову гребель, дрібні меліорації і т. п. Крім того призначено 10 тисяч тон збіжа на відживлювання дітей.

— **Не вільно бити в школах.** Така заборона є вже віддавна, одначе випадки биття особли-

во у сільських школах не належать все ще до рідкостей. Міністерство освіти видало в останньому часі розпорядок, що учитель, який вдарить дитину, каже клячати на горосі або дає іншу кару, що викликує фізичний біль, буде потягнений до дисциплінарної відповідальности і позбавлений права навчання.

— Газ має дешевіти. На зїзді делегатів купецьких і промислових організацій у Львові президент міста Дрояновський заявив, що в найближчому часі подешевіє газ з причини зниження продукції штучного газу у Львові та переходу на газ земний, який спроваджують з Дашави. Одночасно буде змінена електрична тарифа введенням бльокових ставок для більших відборців.

— Підозріла продаж релігійних образків. У Львові придержано Романа Матвіяса й Івана Дітріха за нелегальну продаж релігійних образків на дохід комітету гр.-кат. церкви в Туриголовах. Оба зізнали, що ті образки дістали від Евгена Кубая. Поліція перевела в його мешканні ревізію і заквестіонувала печатки, легітимації та відозви в тій справі. Після списання протоколу всіх залишено на вільній стопі.

— Справа жидівочки з Немирова починає вияснюватись. Батько її, купець Каліхман розвідав у Львові, що його донька Хана перейшла на християнство в греко-кат. обряді і перебуває в одному львівському монастирі. Відшукав також Мих. Голіяна, який вивіз її з Немирова до Львова, але довідався тільки те від нього, що в найближчому часі обоє мають повінчатися. Каліхман рішив до того не допустити і вибрався до монастиря, одначе донька не хотіла навіть з батьком бачитись.

— Злочин у Коломийщині. Перед кількома днями знайшли на полі біля Березова пов. Коломия мужчину з розваленою головою. Показалося, що то Геник, громадянин з того села. Давав ще слабі знаки життя. Поліцай дав йому олівець до руки, щоби написав, хто його бив. Тяжко ранений написав тільки букви „Аг". Дохоження довели до арештування Агнішки Геник та її двох братів. Агнішка грозила йому крівавою пімстою за те, що обляв її бараболю нафтою. У арештованих найшли закріввалений киптар. Геника відставлено до шпиталю в Коломиї, де він все ще жиє, хоч з розбитого черепа витекла частина мозку.

— Строга кара. В окружному суді у Львові відбулася розправа проти двох гаєвих, Осипа Кошиковського і Ів. Паславського, занятих у міських лісах, за те, що продавали з ревіру Білогорща дерево і траву, а гроші взяли для себе. Кошиковського за спроневірення 350 зол. засудили на 2 роки, а Паславського за 150 зол. на півтора року. Строгий присуд на злодіїв громадського майна викликав велике враження.

— Краєва хроніка. З мешкання Абр. Полера в Медиці пов. Перемишль вкрали злодії вбрання, в якому находився шнур перел, перстень з брилянтами та мішочок срібних монет ваги 6 кг. — З українського консуму „Надія" в Перемишлі вкрали зломники більшу скількість товарів і готівку. — До ріки Сяну скочила з невідомої причини Марія Зибель, селянка з Полонич, пов. Перемишль і втопилася.

— Стріл на поліцая. Слідчий уряд у Львові повідомлено, що в часі патролювання в селі Піддубці пов. Рава Руська, командант поліційної станиці Шляхціковський почув біля церкви крісовий стріл. Поліцай підійшов до церкви і побачив у передсінку двох людей, з яких один стрілив до нього, ранячи в обойчик. Опісля оба втікли. Дохоження викрили, що були це Гринь Криса і Дмитро Труш, місцеві громадяни. Крису арештували, а за Трушом вислано стежні листи, причому слідчий уряд визначив нагороду за його зловлення.

— Погоня за двома бандитами. У звязку з крівавою розправою поліції з бандитами під Ряшевом арештовано Казимира Ногу, що стояв у порозумінні з бандитами. Жінку Ноги з огляду на дрібні діти лишено покищо на волі, хоча вона пробувала заступити собою бандита Мачугу й улекшила йому втечу. Арештовано теж брата Ноги Бронислава, що стояв на сторожі бандитів і остеріг їх перед поліцією. Стверджено, що в часі обосторонньої стрілянини впало 200 стрілів, з чого самі бандити дали 50. Мачуга, втікаючи лісом, попав на двох лісних, що складали дерево. Стероризував їх крісом і побіг дальше в гущавину. Поліція надіється зловити обох у найближчому часі, бо пущено за ними кілька поліційних псів.

— 187 австрійських еміґрантів до Совітів. З Берна Моравського виїхало до Совітів 187 австрійських політичних еміґрантів. На совітській території група поділиться на менші відділи, що поїдуть до Харкова, Москви, Ленінграду і Сталінграду.

— Спростування тернопільського воєвідства. Urząd Wojewódzki Tarnopolski, Nr. BN. 20. Tarnopol, dnia 25. kwietnia 1934. — Do Pana Aleksandra Kostyka. Redaktora odpowiedzialnego „Diła" we Lwowie, Rynek 10, II p. W Nr. 81 „Diła" pojawiła się 28. III. br. notatka zatytułowana „Kobzar Szewczenka na indeksi" z podtytułem „Rewizja u filji „Proświty" w Ternopoli", której ustęp końcowy brzmi następująco: „Pidczas rewizji pobicz inszych specjalno cikawywsia odyn z funkcjonariw policji „Kobzarem" wydannia Šimowycza, nyszporjujuczy po wsich połyciach za toju knyżkoju. Cej fakt łysz potwerdżuje te nenormalne jawyszcze, pro kotre pomistyło „Diło" z 23. III. c. r. dowszu peredowu stattju p. n. „Szewczenko u Warszawi i Hałyczyni". U Warszawi najwyzczi derż. dostojnyky swojeju prysutnistju na Szewczen-

Штаремберґ віцеканцлером.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. „Н. Фр. Пр." доносить: Краєві команданти Гаймверу з кн. Штарембергом і віцеканцл. Феєм явилися вчора в канцлера Дольфуса та повідомили, що в усіх справах осягнули вже згоду. Штаремберг увійде до кабінету як віцеканцлер, коли дотеперішній віцеканцлер Фей задержить і надалі теку безпеки.

Сувіч у Брюселі.

ЛЬОНДОН, 26. IV. ПАТ. Італійський міністр закордонних справ Сувіч відлетів нині рано до Брюселі.

Мін Барту у Празі.

ПРАГА, 26. 4. ПАТ. Нині в год. 9. рано приїхав з Кракова мін. Барту з шефом кабінету Рош. На залізничому двірці Вільсона привитав французького міністра мін. Бенеш з декількома членами уряду та вищими урядовцями.

—o—

Напад на Ґандія.

ЛЬОНДОН, 26. 4. ПАТ. Індійські ортодокси напали на самохід, яким їхав Ґанді. Дійшло до завзятої бійки. Трьох прихильників Ґандія важко поранили. Причиною бійки є тертя між індійськими консерватистами і прихильниками Ґандія, який бореться за визволення парія. Ґанді заявив, що наложить на себе покуту, якщо виявиться, що його прихильники спричинили бучу.

—o—

Бомбовий замах на міністра.

ПАРИЖ, 26. 4. ПАТ. З Мадриду повідомляють, що в ночі виконали бомбовий замах на міністра внутрішніх справ. Міністр майже чудом вийшов ціло. Бомба вибухла як міністр переїздив автом. Атентатчик утік. У місті велике схвилювання. Рахуються з можливістю нової громадянської війни. Тому, що годі заволодіти кабінетною крізою, в Мадриді кружляють чутки про усунення президента республики.

—o—

Німецька рільнича делеґація у Варшаві

ВАРШАВА, 26. 4. ПАТ. Нині рано приїхала до Варшави делеґація німецького рільництва з [illegible] осіб під проводом комісаря д-ра Райшле.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 28. КВІТНЯ 1934.

М. ГАЛУЩИНСЬКИЙ. 39

З Українськими Січовими Стрільцями.

СПОМИНИ З РР. 1914—1915.

Клопіт з чужим шумовинням. — Сотня Семенюка.

Десь коло 20. вересня 1914 р. повідомила мене військ. команда, що в дуже важній справі має говорити зі мною один рітмайстер угорської жандармерії. Коли ми зійшлися разом, він сказав мені, що до Ґоронди прийшло ще дещо цивільних осіб, які зголошуються добровільно до всіх того роду небезпечних підприємств. Усі ті цивільні особи будуть на харчі та платнях УСС. Стали вони надтягати зразу малими партіями, а пізніше й численніше, так що під кінець місяця було їх вище сотки. В дійсности справа малася так: Угорська жандармерія оповістила, що потребує до ріжних добре платних підприємств людей. На це оповіщення далося зловити саме шумовиння. Вже сам вигляд тих людей нагадував катилінарні екзистенції. Кожний з них мав певно тюремну історію за собою. Коли те товариство опинилося серед УСС, то й нам самим стало моторошно. Зараз почалися скарги населення на крадіжі й лиху поведінку з людьми. Тоді я поїхав з представленням справи до військ. команди. Тут не дали мені наразі ніякої ради. Але коли й ті самі, що зголошувалися, не були вдоволені з харчу, а надто ще вимагали від мене грошей, а я їм відмовив, вони стали поволи розбігатися. Радий із такої розвязки, використав я й ту обставину, що стрільці мали відходити в поле та зібрав решту тої голоти і під ескортою відставив їх до жандармерії в Мукачеві. Одначе наші власні лишились. А було їх до сорока осіб, над якими обняв провід один із Заклинських, Ростислав або Володимир. Поміж тими, які зголосилися, були імена декого з пізніших леґіонових офіцерів, як Мажевський. В який спосіб приготовлялися ті добровольці до тої небезпечної виправи, вказує одна збережена у мене записка, де говориться, які треба приготовити предмети до виправи: зброя, отруя на випадок зловлення, компас, мапи, годинник, прилад до наслідування голосу птахів, убрання до виправи. Є також згадка про контракти, хто їх має підписати й умовини.

Тимчасом австрійські війська, які стояли в Карпатах, не могли дати ради сильному напорові російських військ і мусіли щораз більше уступати. Ані артилерії, крім кількох старих гармат, ані машинових крісів, лише нечисленні відділи старих ляндштурмістів зі всіх залізничих охорон. Та й ті старі люди привикли вже півтора місяця до того, щоб лише утікати. Кепсько узброєні у старі Верндлі не могли рівнятися з російським військом, що підбадьорене переможним походом, хотіло якнайскорше дістатись або до Відня, або до Будапешту. Наслідок того напору був такий, що дня 17. вересня знову прийшов розказ до мене вислати другу сотню в поле. Тим другим був тепер Семенюк із своїми 200 стрільцями. Він мав відійти до ґрупи підполк. Трекслера на Ужоцький провал. І знову спровадили бідних добровольців до Мукачева та й там їх перебрали. Але для них вже не було нічого більше, лише плащі та шапки. Решта одіжи була їх власна цивільна, хто в полотнянці, хто в сурдуті, а ученики у своїх учнецьких одностроях. Аж жаль було дивитись на те, як відходили вони такі вбогі! Серце краялось, а ради годі було найти на це. Одна відміна була у тім, що замість Вернддів дістали всі німецькі Мавзери. Зброя добра, але добровольці були з нею зовсім не обізнані; і надто загрожувала друга небезпека, а саме, що як вийде вся амуніція, яку мали добровольці, то вони залишаться зовсім голіруч. Дотично другого відділу таксамо була непрояснена справа прохарчування. Під цим оглядом обі сотні бідували дуже. Звіт, що його опісля написав про все те сотник Семенюк, вказує, яка то велика була прогалина отся невияснена точка економ.-адміністративної сторони УСС. Найперше ніхто не хотів виплачувати ані старшинам, ані мужві належних платень. А коли остаточно побачили, що так не може дальше йти, то дали всім лиш плату рядовика. А наші сотні, приняті на прохарчування до інших відділів, діставали лише по пів порції належної кожному рядовикові. Остаточно сотник Семенюк дістав із каси ґрупи Трекслера 2.000 корон, щоб обігнати потрібні видатки.

(Продовження буде.)

Ewśkij Akademji uszanowujut pamiat poeta, a dalejko „na Kresach", chocz by i u wojewidśkim misti „Kobzar" toho poeta je odnym z najnebezpecznistych drukiw". Poniaważ wspomniana notatka, a przedewszystkiem przytoczony tu ustęp zawiera twierdzenia niezgodne z prawdą, mogące wskutek tendencyjnego naświetlenia nadwerężyć powagę lokalnych władz państwowych, proszę na podstawie § 19 ustawy prasowej z dnia 17. grudnia 1862 r. o zamieszczenie następującego sprostowania: Nieprawdą jest, aby funkcjonarjusze policji podczas kontroli bibljoteki filji „Proświty" w Tarnopolu szukali specjalnie za dziełami Szewczenki, a w szczególności za utworem „Kobzara", natomiast prawdą jest, że kontrola bibljoteki miała na celu ujawnienie wszystkich druków nielegalnych, zakazanych do rozpowszechniania na skutek prawomocnych wyroków sądowych — bez względu na tytuł lub nazwisko autora. W wyniku kontroli zakwestjonowano 91 (dziewięćdziesiąt jeden) różnych druków nielegalnych, które przekazano do dyspozycji władz sądowych. Nieprawdą jest, aby na terenie Wojewóedtwa Tarnopolskiego miały dzieła Szewczenki napotykać na nieuzasadnione utrudnienia, natomiast prawdą jest, że taka insynuacja jest z gruntu fałszywa i nieprawdziwa. Na terenie bowiem Województwa za zezwoleniem władz odbywają się uroczystości ku czci wieszcza Szewczenki, dzieła poety objęte zostały programami nauczania państwowych szkół jako lektura obowiązkowa dla języka rusińskiego, wreszcie po miastach i miasteczkach znajdują się ulice, którym za zgodą wszystkich trzech narodowości (polskiej, rusińskiej i żydowskiej) dla uczczenia pamięci poety nadano nazwy — „ulica Tarasa Szewczenki". Prawdą zaś jest, że jedno z wydań „Kobzara", a mianowicie nakład ukr. wydawnictwa w Katerynosławiu wydania D-ra Wasyla Simowycza z r. 1921 uległo w Sądzie okręg. w Tarnopolu prawomocnej konfiskacie i jeden egzemplarz tego druku został rzeczywiście znaleziony podczas kontroli bibljoteki filji „Proświty" w Tarnopolu. — Za wojewodę: Żyborski, Naczelnik Wydziału.

Із судової салі.

„ЯКБИ МИ ВСІ РАЗОМ ТРИМАЛИСЯ..."

Розправа проти Вас. Черкаського перед судом присяглих у Львові.

В четвер 26. ц. м. відбулася перед львівським судом присяглих розправа проти 38-літнього свідомого селянина й секретаря читальні „Просвіти" у Хлівчанах, пов. Рава Руська, Василя **Черкавського,** обвинуваченого у злочині з 156 § (накликування до спротиву владі), якого він мав допуститися тим, що 14. грудня м. р. у майні в Леопольдівці накликував приявних там людей не платити податків.

На розправі, якою проводив **радн. Бендаревський** і в якій обвинувачував **прок. Кун,** а боронив **д-р Ст. Біляк,** підсудний заперечив зміст акту обвинувачення і заявив, що згаданого дня критикував тільки господарку своєї гром. ради та устійнені нею високі оплати за пасовиська. Проти плачення податків не виступав зовсім, навпаки, сам точно платить їх.

Зі свідків зізнав тільки особистий ворог підсудного **Микола Мисак,** радний з Хлівчан, проти якого кандидував Черкавський, селянин, що не належить ні до чит. „Просвіти", ні до кооперативи та є проти тих установ і його син **Василь Мисак,** що критичного дня підс. у присутності кількох осіб казав: „Якби ми всі трималися, то нам нічого не зробилиб і ми моглиб не платити податків. От я мав 7 екзекуцій і що мені зробили?" Крім цього той св. упевняе, що підс. намовляв Анну Турчинську не платити податків, яка навіть на те жалувалась якомусь Ворощі. Інші свідки: **Андрій Зелений, Вас. Хомин і жид Альтман** чули тільки, що підс. говорив щось про податки та високі гром. оплати; останній св. заявив, що підс. казав: „Якби ми всі трималися, як на Заході, то булоб добре!" Зате св. **Анна Турчинська** заявила рішуче, що підс. ніколи не намовляв її не платити податків, навіть не говорив на цю тему з нею.

Трибунал поставив присяглим одно питання про вину підсудного, опісля говорив прокуратор, що своє обвинувачення спирав головно на зізнаннях Миколи й Василя Мисаків і вимагав засуду для обв-го. Йому відповідав обор. **д-р Біляк,** який доказував, що ціла ця справа є неполітична і виключно вислідною порахунків з гром. радою, яка обтяжує селян та вислідом образи Мик. Мисака, якому підсудний Черкавський уперше чергу закидав неправильну господарку у громаді. Ніодин свідок, крім Мисака, не підтвердив вини підсудного і тому він повинен бути звільнений, бо злочин є злочином тільки тоді, коли його роблять умисне, з відповідною метою і продумано. Д-р Біляк говорив з витомою собі вервою і промова його зробила помітне враження на присяглих, хоч оборону підсудного взяв він з вини останнього на нецілих 24 год. до розправи.

Після промови оборонця говорив і підсудний, прохаючи звільнити його, бо він невинний і не виступав ніколи проти податків, розуміючи, що вони мусять бути.

Присяглі заперечили вину підсудного 8 голосами і на основі цього трибунал **звільнив його від вини й кари.** (а)

ЗАСУД СВЯЩЕНИКА ЗА ВЛАШТУВАННЯ ПРОЦЕСІЇ ПІДЧАС СВЯТА „У. М. Х."

В окружному суді в Тернополі (окр. суддя Мешковський) відбулася дня 23. квітня ц. р. карно-адміністраційна розправа проти о. Степана Вонса, пароха в Ігровиці, котрого староство в Тернополі укарало гривною сто золотих або пятиденним арештом за влаштування процесії з нагоди свята „У. М. Х." в Ігровиці дня 14. травня 1933 р. без дозволу староства, що скваліфіковано як проступок зі ст. 7., уст. 1., закону про збори.

Засуджений о. Ст. Вонс зголосив спротив, внаслідок чого відбулася в окружному суді в Тернополі 23. березня ц. р. розправа, на котрій переслухано двох поліційних свідків, поданих у донесенні постерунку поліції. На внесок оборонця посла д-ра Ст. Барана допущено доказ зі свідків оборони, яких переслухано на поновній розправі в дні 23. квітня ц. р., а саме постерункового Станислава Зайовца, війта Ігнацого Наконечного і дяка Івана Мацієвича, які зізнали, що процесія з церковними хоругвами при співі церковних пісень під проводом обвинуваченого як пароха йшла з церкви до двох фігур, де відправлено короткий молебен, після чого процесія вернулась назад до церкви. Деякі діти мали жовтосині паперові хоругівки.

Оборонець д-р Степан Баран поставив внесок зажадати від Греко-Кат. Митропол. Ординаріяту у Львові письма на доказ, що парохіяльне духовенство дістало весною 1933 р. доручення влаштувати у рямцях церковного свята богослуження з процесією для місцевої української молоді як свята „У. М. Х.", що ті свята були влаштовані виключно як церковні свята в границях виконування церковних обрядів згідно з канонічним правом. У звязку з цим поставив д-р Баран другий внесок на відчитання постанови 1290 канону кодексу канонічного права, де міститься дефініція процесії, покликуючися при мотивуванні внесків на постанови статті 113. і статті 114. польської конституції та ст. 1. конкордату Польщі з Ватиканом з 1925 р., що виключають якунебудь каригідність вчинку обвинуваченого о. Вонса.

В часі розправи приходило кількакратно до сцен між суддею Мешковським та оборонцем д-ром Бараном, згадані внески котрого суд відкинув. Відкинув теж внесок оборони покликати свідків на ствердження обставин, що перед кількома роками в часі канонічної візитації польського епископа Лісовського в Ігровиці йому на стрічу виїхала бандерія в українських національних одягах, а в процесії несено українські національні прапори і за це нікого не потягали до відповідальности.

Проголошено вирок, котрим суд признав о. Степана Вонса винним проступку зі ст. 7., уст. 1., закону про збори за влаштування без дозволу староства з церкви до фігури в Ігровиці дня 14. травня 1933 р. в часі свята „У. М. Х." і засу-

ВІДГУКИ ДНЯ.

Признаки кінця.

Буржуазія не має права існувати. Пережилася, здеґенерувалась і тепер тільки зубами шамкає. Найліпше це видно на Франції, місці її уродин і дитячих літ.

Винаймає інжинір Молінарі віллю „Серце Моніки" (що є власністю слідчого судді!), під самим носом Парижа для свого приятеля. Той приятель спроваджується там і живе в ній тихо та відокремлено, мов якийсь монах, дивак, чи Ляндрі. Ніхто до віллі не має вступу, молочарка подає молоко через штахети, доставець хліба перекидає бохонці через браму. По городі крутяться два великі, а недобрі пси і біда вілізливцеві, що переступив би територію. Роздерлиб на шкамаття.

Тільки часом, у темну ніч затріскотить на дорозі, що йде з Парижа мотоцикль. Якийсь чоловік підїзджає до віллі, стукає і йому відчиняють.

Дооколичне населення дуже зацікавлене таємничістю приятеля інжиніра Молінарія. Може це Ставіський, може убивники Пренса, може пані Люпеску, а може навіть Вільгельм II?!... Підглядають, довідуються, випитують — нічого.

Дають знати поліції, поліція слідить, нюшить, вітрить — нічого.

Приятель інжиніра і кінець.

Але вдається в те найбільший Шерльок Гольмс — припадок.

Таємничий мотоциклist їде без світла. Його задержують, хочуть леґітимувати — він не дається, ведуть на постерунок і...

В „Серці Моніки", під носом Парижа, живе Лейба Бронштайн, по російськи Лев Троцький, по французьки Седов.

Телефони, телеграми шифрою і так. Поліція обступає віллю і стереже: муха не пролетить, миш не пролізе. Стереже день, два і жде на ґенерального прокуратора чи якоїсь подібної риби. Врешті риба приїзджає, дзвонить до брами — ніхто не відчиняє.

Виявляється діяльоґ, спершу між ґенеральним прокуратором і псами, потім між комісарем поліції і якимсь секретарем, льокаєм чи іншою фіґурою з віллі.

Риба: Гальо! Є там хто?

— Пси: Гав, гав, гав.

Риба: Гей! Є там хто?!

Пси: Гар-р-р-р!

Комісар: Отворіть, бо виломимо браму!

Якийсь тип: Протестую! То насильство!

Комісар: Хлопці, до роботи. Давайте ломи.

Якийсь тип: Уступаю перед силою, але ми вам покажемо.

Поліція входить до віллі.

В одній кімнаті сидить старший пан з борідкою і двома револьверами.

— Хто ви такий?

— Седов.

— Ви не Седов, а Троцький.

Борідка потрясається від сміху:

— Хай буде.

— Що ви тут робите?

— Орґанізую IV. Інтернаціонал

— Ваші папери?

— Прошу.

Папери в порядку, на назвище Седова, підписані міністром Шотаном, братом масонської льожі, особистим знайомим Ставіського...

— Вибачте, що потурбували.

— Не шкодить. Тільки на другий раз з меншим криком.

Борідка знов трясеться від сміху, а ноги представників влади зі страху... Шотан, Блюм, а тут люди мають жінки, діти — втратити посаду не тяжко.

А тепер так:

Під Києвом замешкав хтось у самітній віллі. Коли спитати кого — відповідає: інжинір Ляпенко винаняв для свого приятеля.

Люди підглядають, поліція слідить — нічого. Врешті переловлюють мотоцикліста з почтою — краєвою і заграничною. Дають знати де треба, поліція обступає віллю і жде на ґенерального прокуратора Криленка. Він не дуже квапиться, врешті надтягає.

Йдуть довгі переговори з мешканцями, врешті-решт мешканці відчиняють віллю

В кімнаті сидить якийсь пан з борідкою і двома револьверами.

Хто ви такий?

— Седов.

— Неправда, ви Андрій Лівицький.

— Нехай буде.

— Ваші папери!

Оглядають — у порядку. Пашпорт на назвище Седова, а підписаний — Затонський.

— Що ви тут робите?

— Приготовляю другий Союз Визволення України.

Салютують, перепрошують і відходять.

Колиб таке сталося, кожний сказав би:

— Більшовики стоять перед упадком. Пережилися, здеґенерувались і тільки зубами шамкають.

Галактіон Чіпка.

див його за це на гривну 50 зол., або 3 дні арешту, на заплату судової оплати 5 зол. і на заплату судових коштів. Оборонець д-р Ст. Баран проти присуду зголосив касацію.

Того самого дня і перед тим самим суддею відбулася друга карно-адміністраційна розправа проти о. Івана Шулима, колишнього завідателя парохії в Городищі, повіт Тернопіль, нині сотрудника у Винниках коло Львова. І його староство в Тернополі покарало подібно, як і о. Вонса, за те, що дня 14. травня 1933. влаштував у Носівцях і в Городищу процесію з нагоди свята „У. М. Х". без дозволу староства. Перша розправа відбулася 5. квітня ц. р., котру на внесок оборонця д-ра Ст. Барана відложили на день 23. квітня ц. р. для переслухання свідків Михайла Якимчука, Степана Поліщука, Луця Лукієвського й Івана Шинкарука на оборону обвинуваченого, що це не був похід, тільки звичайна церковна процесія. Переслухані свідки в суді це ствердили. Оборонець д-р Баран поставив подібні внески, як у справі о. Вонса, котрі суд відкинув. Розправу суд ще раз відложили, бо суд рішив віднестися до постерунку поліції в Янківцях із запитом, чи в процесії були діти з жовто-блакитними прапорцями.

З кіна.

КІНО „ПАЛЯС": *„ПЕРЕСЛІДУВАНІ"*.

Чеська фільма з дуже добрими артистами. Будь який сюжет, а приємно дивитись, як виведений. Чоловік, якого підозрівають, що вбив свою любку, втікає у світ. Минає багато часу. Живе зі синком під прибраним прізвищем: поліція шукає за ним; як зацькований звір, кидається він на всі боки. Нарешті в одному цирку в Празі юрба передає його в руки влади. Сензаційний зворот. Справжній убивник має викиди совісти і признається до вини. Все добре кінчиться. Незрівняна гра відомого чеського артиста Й. Ровенського. Поруч нього малий Янек Фегер, що нагадує американського „Чемпа", але має більше душі та сентименту. Малу ролю цирківки грає відома Маґда Соня.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„ЧЕРВОНИЙ ВІЗ"*.

Історія карієри циркового артиста Побутові сценки з мандрівного життя провінціяльних цирковців; бізнесмени, цигани, присмиряння тигрів, криваві порахунки суперників в інтересі та в коханні. Фільма трохи за довга своїми ріжними епізодами, які можна би пропустити без найменшої шкоди. Нагадує довгі сентиментальні романи наперед 40—50 літ, назагал банальні, з кількома зворушливими моментами. Фільма не нова.

—o—

Дописи.

ЗБАРАЖ.

Смерть громадянки-патріотки. В дні 18. квітня ц. р. померла у Збаражі гром. Павлина Величанська, яка записала своє поважне майно, а саме великий мурований дім з движимостями та город, положений у середині міста, для Т-ва „Українська Захоронка". Покійна була сиротою по священику, о. Вікторі Величанськім, що був парохом у Пальчинцях, збаражського повіту. Колись, перед війною, мала Покійна велике майно, одначе воно пропало через девалюацію, тому жила дуже скромно, майже в недостатку, зберігаючи решту його на те, щоби з нього користало наше наймолодше покоління та виховувалося в національному дусі. Збаражське громадянство відпровадило Покійну 20. квітня ц. р. на вічний відпочинок, а велике число приявних свідчило, яку симпатію та пошану мала ця громадянка, що у своєму житті двічі переходила теж важку долю політичного вязня. Похорони вели Всч. о. о. Боліновський, Кодельський, Зварич, Гусак і Яструбецький, співав церковний мужеський хор під проводом дир. Краснопери. Величавими похоронами вшанувало наше громадянство діло Покійної, якої записом змінилося не тільки наше народнє майно, а прибула ще й одна установа, яка властиме тривкі підвалини під майбутнє нашого народу. Такі тривкі памятники своєї памяти, як оце Покійної, унас чимраз рідші, тому це діло громадянки-патріотки треба підкреслити, як велику подію для нашого міста та його національного життя.

БЕРЕЖАНЩИНА.

Заг. Збори кооперативи в Раю. Дня 18. III. ц. р. відбулися в салі читальні „Просвіти" в Раю загальні збори кооперативи „Єдність" у Раю. Збори відкрив і ними проводив член надзірної ради інж. Баран. Секретарював п. М. Клепор. Звіт із діяльности здав член управи п. Ганачевський. Кооператива заложена з 1927 р. і від того часу переходила ріжні фази розвою. Були часи, що вона стояла дуже добре, та були й такі, що приходилося її ліквідувати. А все це залежало від людей, які нею керували. Одначе вона не впала, бо знайшлися люди, які з посвятою взялися до роботи і поставили її в ряд кращих кооператив. За м. рік кооператива, хоч не всі громадяни Раю купують у ній, бо йдуть до жида, мала гарний оборот і при замкненні річного білянсу мала чистого зиску на суму 253 зол. 64 сот. Цей зиск ухвалили заг. збори придіилити до запасного фонду. За добре ведення кооперативи управа й надз. рада дістала від Р. С. У. К. похвалу, а від заг. зборів одобрення. Побіч цих добрих прикмет кооператива має ще деякі недомагання: мала скількість членів (70), істнування боргів і т. п. Кооператива, розуміючи вагу власного куточка, закупила парцелю під будову за 209 зол. і старається викупити ще й другу. По звіті приступлено до перевибору управи і над. ради. На місце уступившого п. Юрчишина Мих. вибрано до надз. ради п. Припхана Вол., а на його місце до управи п. Мих. Клепора. Збори приняли низку внесків щодо поліпшення господарки в кооперативі.

Збори читальні „Просвіти" в Раю. Дня 5. III. ц. р. відбулися у власній домівці загальні збори читальні „Просвіти" в Раю. Є це найстарше товариство в селі, яке в 1932 р. святкувало 30-ті роковини свого істнування. За той довгий час читальня „Просвіта" виховала у своїх рядах чимало ідейних одиниць, вщепила їм нац. свідомість та підготовила ґрунт під інші культ.-освітні чи економічні установи. Тепер у селі істнує кружок „Р. Ш." і кооператива, посестри читальні. Та на жаль багато ще людей ставиться до них якусь байдуже. Не знати, чи зі страху, чи з якоїсь іншої причини. Та не зважаючи на те, горстка молодих ідейних людей разом із деякими старшими громадянами, які ставляться до освітньої справи прихильно, не закладає рук, але працює. І висліди тої праці вже бачимо. В роках, коли була доба господарська коньюнктура, вибудувала читальня власний дім (деревляний покищо), а коли будуть гроші, то приступить до будови мурованого. Закупила інвентар до читальні, справила бібліотеку, так, що тепер є в ній 270 книжок. Аматорський гурток давав майже кожної неділі вистави і дотепер дав около 200 вистав. Та в останніх часах трохи змінилося. Доходів щораз менше, бо члени не платять вкладок, вистави не дають стільки, як давніше, а ще прийшов новий закон, який накладає високі стемплеві оплати й істнування амат. кружка стало просто зайве. Одиноке джерело доходів — це членські вкладки. Як виказав звіт за попередній діловий рік, каса мала приходу 92 зол., а розходу 58 зол., чистого засобу [illegible] зол. Це просто ніщо в порівнанні до давніших літ. Але трудно! Тепер у читальні є 68 членів, істнує теж мішаний хор (30 членів). Проводить ним п. Осип Ганачевський. Збори відкрив голова п. Василь Клепор. Проводив п. Іван Кухар, секретарював п. Михайло Клепор. По звітах, які здавав голова, касієр і бібліотекар, виголосив п. М. Клепор реферат про вагу „Просвіти" та взивав вступати масово в її ряди. По тім вибрано новий виділ. Головою став п. Василь Клепор.

Каппа.

—o—

СПОРТ.

ЧЕРНІВЦІ. **Довбуш-Робітники 3:0; Яя—Макабі 2:1; Драґош—Ч. Ф. Р. 4:1.**

Мин. неділі Довбуш зробив своїм численним прихильникам миду несподіванку, бо побив Робітників 3:0. Голі стріляли: Мігайлюк І., Якубович і Суховерський II. Склад дружини був такий: Попович, Лесів, Будний; Кульчицький, Цопа, Унгурян; Рибак, Якубович II., Мігайлюк, Янковий, Суховерський. Після тих вислідів табеля змінилася: 1) Яя 13 п., 2) Довбуш 12, 3) ЧФР 9, 4) Драґош 8, 5) Макабі 6, 6) Робітники [illegible]. Довбуш залишиться на другому місці. Є одна можливість, щоби Довбуш здобув мистецтво, але лише тоді, як Робітники виграють з Яяом, а Довбуш виграє останні дві гри проти Яя й Макабі.

В понеділок грала запасна дружина Довбуша проти запасної дружини Робітників та виграла 4:1.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Театри.

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича. Рогатин.

27. IV. Едьга.
28. IV. Наша парада.
29. IV. Сонце руїни.
30. IV. Пепіна.
1. V. Корневільські дзвони.

З Рогатина їде театр до Бережан.

Великий Міський Театр.

Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Товаріщ".
Субота, 28. IV. год. 7·30 „Гостинниця під Білим Конем".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця, 27. IV. год. 7·30 веч. „Карієра Ґустава Лєбреша".
Субота, 28. IV. год. 7·30 веч. „Фанні".

Кіна.

АПОЛЬО: „Світ належить до тебе" (Секс Сакаль).
АТЛЯНТИК: „Червоний віз", „Виправа Челюскіна".
ВАНДА: „Велика клітка".
КАСІНО: „Королева Христина" (Ґрета Ґарбо).
КОЛІСЕЙ: „Американський шал", ревія „Жемчуг світа, це жінка".
КОПЕРНИК: „Шість жінок Генриха VIII".
МАРУСЕНЬКА: „Демон золота", „Підводне судно 170", ревія „Марусенька в колірах".
МІРАЖ: „Син джунглів".
МУЗА: „Сховайте ваші скутки" (Льорель і Гарді).
ПАЛЯС: „Переслідувані люди".
ПАН: „Затроєні душі" та ревія.
ПАСАЖ: Кен Мейнард і Біллі Солівен.
СВІТ: „Пожежа над Волгою".
СОНЦЕ: „Королівський Любко", ревія „Катаринка в сонці".
СТИЛЕВЕ: „Паприка" та ревія „Як на Гаваях".
ХИМЕРА: „Ніч кохання" Джозе Мохіка.
УТІХА: „Пильнуй свого чоловіка" та ревія „На деревляній салі".

Закордонне радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

Віден (506,8) 16·10, 19·15 Концерт. **Прага** (470,2) 17·05 Смичковий квартет, 20·00 Концерт у честь Сметани, **Копенгаген** (255,1) 21·10 Данські пісні, **Париж** (1796) 12·30 Легка музика, **Білгород** (437,3) 17·30 Популярні мельодії, **Берлін** (356,7) 19·00 Фортепяновий ресітал, **Мінхен** (405,4) 13·35, 21·15 Концерт, **Осльо** (1186) 20·00 „Пташник із Тиролю" оп. Целера, **Москва** (Сталін (360,6) 17·25 „Мадам Батерфляй" оп. Пучінія, **Будапешт** (550,5) 16·00 Циг. музика, 19·30 Опера, **Міляно** (368,6) 13·00 Легка музика, 20·45 Симф. концерт, **Рим** (420,8) 17·00 Вок. інстр. концерт.

Субота, 28. квітня 1934.

Віден (506,8) 16·25 Легка музика, 17·30 Концерт симф. орхестри, **Братислава** (298,8) 12·35 Концерт, **Париж** (1796) 20·00 Муз. фестіваль, **Білгород** (437,3) 16·30 Оп. арії (співає Цвеїч), 20·00 Весела авдиція, **Любляна** (569,3) 21·00 Вок. концерт, **Берлін** (356,7) 20·30 Легкий концерт солістів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 10·10 Діточі пісоньки, 20·45 Німецько-італ. концерт (спів, музика), **Лянґенберґ** (455,9) 19·00 Веселий вечір, **Ляйпціґ** (382,2) 19·50 Нар. пісні (хор), **Мінхен** (405,4) 16·00 Вок. муз. концерт, **Москва** (Сталін (360,6) 17·20 „Севільський цирульник" оп. Россінія, **Букарешт** (212,6) 20·00 Скрипковий ресітал, **Будапешт** (550,5) 18·30 Концерт циг. орхестри, 23.30 Концерт, **Міляно** (368,6) 13·00, 13·45 Концерт тріо, **Рим** (420,8) 17·00 Легка музика, 21·00 Опера.

АЛЬФОНС ДОДЕ
МАЦІЦЬКИЙ
Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 3·50 зол.

МИХАЙЛО ВОЗНЯК
Шевченко й Княжна Репніна
Ціна 1·50 зол., з почт. пересилкою 1·65 зол.

Присилайте передплату!

Львівське радіо.

Пятниця, 27. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 12·33 Джезовий концерт, 12·30 Метеорольоґ. вістки, 15·05 Збіжева біржа, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Ревія, фільма, оперетка (гр. плити), 16·20 У службі великої ідеї, 16·35 Пісні Ружицького й Навроцького в супр. фортепяну співає Полінська-Левіцька, 17·00 Камер. концерт у виконанні смичкового квартету, 17·30 Відч. „Польська література доби Станислава", 17·50 Відч. „Постава вчителя при здійснюванні нових програм", 18·10 Легка музика, 18·53 Недоцінювані вороги, 19·05 Всячина, 19·25 Актуальний фейлетон, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плити 20·02 Муз. балачка, 20·15 Симф. концерт; у перерві „Балачки з авторами та читачами", 22·30, 23·05 Танкова музика.

Субота, 28. квітня 1934.

7·00—8·00 Ранішня авдиція, 12·05, 17·50, 19·15 Свято ліса, 15·10 Господарські вістки, 15·20 Пісні (Ґутовська), 15·40 Авд. для хорих, ресітал фісгармонії, 16·20 Лекція фр. мови, 16·35 Концерт солістів (музика), спів (Желеховський, баритон), 17·30 Літер. відчит „Міцкевич", 18·10 Концерт трьох Штравсів (з гр. плит), 18·50 Балачка „Калімах", 19·04 Всячина, 19·25 Реситації поезій, 19·40, 19·43 Спортові вістки, 19·55 Гр. плита, 20·00 Вибрані думки, 20·02 Трансм. з Ярослава зі свята 2. п. стрільців, 20·50 Година в Еспанії (легкий концерт), 22·00 Лісова музика, 22·15 Авд. з Познаня, 23·15 Виденська зазуля.

БІРЖА.

ГРОШІ.

У Львові доляр у приватних оборотах 5·24 зол.

Золото: Доляри 8·97—9·01, Франки фр. 35·30—35·70 Дукати 83·30—83·80, Корони 37·30—37·80. Рублі 46·00—46·50.

Срібло: Корони 0·30, Фльорени 0·75, Рублі 1·25.

На сьогоднішній варшавській біржі нотовано такі курси: Льондон 27·12. Париж 34·96 і пів, Берлін 208·30, Ціріх 171·59, Амстердам 358·55, Прага 22·00, Міляно 45·11, Віден 97·00—99·00, Букарешт 39·00—42·00, Нюйорк кабель 5·27 і одна четверта, Нюйорк чеки 5·25 і три четверті.

ЗБІЖЕ.

Ціни парітас Підволочиська парітас Львів

	Підволочиська від — до	Львів від — до
Пшениця двір.	17·00—17·25	19·00—19·25
Пшениця збірна	15·25—15·75	16·75—17·00
Гречка на мливо	16·00—17·00	
Крупи гречані	33·00—35·00	
Мука пш. люкс. до 40 %	30·50—31·00	34·00—35·00
Мука пш. 45 %		32·50—33·50
Мука пш. 50 %	27·50—28·50	31·50—32·00
Мука пш. 55 %	27·00—28·00	31·00—31·50
Мука пш. 60 %	26·50—27·00	30·00—31·00
Мука пш. 65 %		29·00—29·50
Мука пш. разова до 96 %		22·50—23·00
М. пш. по пер. 40 % д. 10 %	24·50—25·50	27·50—28·00
М. пш. по пер. 40 % д. 20 %	23·50—24·50	25·50—26·00
М. пш. по пер. 50 % д. 10 %	21·50—22·50	23·50—24·50
М. пш. по пер. 55 % д. 5 %		22·00—23·00
М. п. по пер. 60 % д. 5 %	18·50—19·50	20·00—21·00
М. п. посл. понад 65—70 %	14·50—15·00	16·00—16·50
М. пш. пас. п. 70 %		12·00—12·50

Інші курси незмінені.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ направляє прецезійно й дешево **Домбровський і Розважевський** Львів, Академічна 2. (З провінції просимо поштою). 73/53 9—10

ЛІГНІ шкільні віданаки, гафтовані кропи, найновіші **плісе**, монограми, прорізи, декатиза. — **Заведення Гафтів**, Академічна 22. І. п. 23/22 5—5

ЗРЕДУКОВАНА УЧИТЕЛЬКА шукає будь якої праці. Може взяти на себе також виховання і навчання дітей на провінції. Умови байдужі. Зголошення під „Негайно" до Адм. „Діла". 1—3

ХТО з Українців потребує старшого практичного господаря. Ласкаві зголошення прошу слати до Адміністрації „Діла" під „Господар". 1471 1—1

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.